

גיליון מס' 10
מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

מעלות
מרוח ישיבת מעלות
לשולחן השבת
עלון שבועי לבוגרי הישיבה

הרב ויצמן

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

בגמרא שהבאנו לעיל מובא:

"ורחצת וסכת ושמת שמלותיך" אמר רבי אלעזר אלו בגדים של שבת". ומסביר על כך ר' נחמן מברסלב (בליקוטי מוהר"ן) שעל בגדים רגילים של חול לא שייך לומר "שמלותיך" שכן אינן אלא לכסות ערוה ואינם מבטאים הישות הפרטית, מה שאין כן בגדי שבת שהם יחודיים ללובשם.

מכך שיש לאדם בגד יחודי המבטא את עניינו כלפי חוץ, מבינה הגמ' שגם לכל זמן יש בגד מיוחד. פעמים נדמה לנו, כי כל תפקידם של הבגדים הוא כיסוי הגוף, חימום וכדו', ואין כל משמעות לצורתם של הבגדים ולייחודם. המקורות שראינו מלמדים אותנו שלא כך הם פני הדברים. שינוי עבודתו של הכהן בבית המקדש דורש גם שינוי בגדים, מכיוון שתפקידו של הכהן השתנה ודבר זה צריך לבוא לידי ביטוי גם בבגדיו.

גם תפקידו של האדם בא לידי ביטוי בבגדיו. אין מקום לזלזול בעניינם של הבגדים. על האדם להקפיד על כך שלבושו יבטא את עניינו.

וכשם שהבגדים מבטאים את ייחודו של האדם הם מבטאים גם את הזמן. בגדי שבת אינם רק אופנה חברתית, אלא הבנה שעם השתנות מהותו של הזמן צריכה להשתנות גם הופעתו של האדם בעולם, הופעה המתבטאת בלבושו.

כך ניתן להתייחס גם לתחפושות שאנו נוהגים להתחפש בפורים. התחפושת מבטאת רצון פנימי של האדם לבטא צדדים נוספים באישיותו, ועל כן יש להתחפש באופן שיוציא את הצדדים החיוביים שבנפשנו פנימה.

ע"פ השיעור שהועבר ב-ז' ניסן תשס"ב.
השיעור המקורי נמצא באתר הישיבה.

בגד לכל עת

הגמרא במסכת שבת לומדת מפסוק בפרשתנו לימוד מיוחד: "אמר רבי אחא בר אבא אמר רבי יוחנן: מניין לשנוי בגדים מן התורה שנאמר (ויקרא ו', ד'): "ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים". ותנא דבי רבי ישמעאל לימדך תורה דרך ארץ; בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימוזג בהן כוס לרבו".

התורה הגדירה את החלפת הבגדים כחלק מסדר היום הקבוע של הכהן, כיון שלכל עבודה ראוי לבוש אחר, ולא ניתן לעשות שתי עבודות שונות כשהכהן לובש את אותו בגד. ניתן היה לחשוב שיש כאן עניין של טקס חיזוני בלבד, אלא שבפנימיותה של תורה אנו מוצאים שגם בעולמות העליונים נוהגים כך (תיקוני זוהר, תיקון כ"ב):

"דלבושין איהו משתני בהון לכמה שנויין, ולבושין דאיהו לביש בצפרא לא לביש ברמשא, ולבושין דלביש יומא חדא לא לביש יומא תניינא, והכי בכל יומא וירחא ושתא ושבתא ויומין טבין אשתני בלבושין".

תרגום: כי בהלבושים הוא משתנה בהם לכמה שינויים, והלבושים שהוא לובש בבוקר, אינו לובש בערב, והלבושים שלובש יום אחד, אינו לובש ביום השני. וכן בכל יום וחודש ושנה ושבת וימים טובים משתנים הלבושים.

הקב"ה משנה, כביכול, את לבושו משעה לשעה, ומיום ליום.

ונראה שכוונת חז"ל לומר שישנה הנהגה שונה בכל זמן, "וכל זמן מאיר בתכונתו" - ההנהגה המיוחדת בה מנהיג הקב"ה את העולם היא הלבוש. הלבוש מבטא את הופעת הנהגתו יתברך בעולם.

כך גם בבני האדם. הלבוש מבטא את אישיותו הייחודית של האדם, ואת הזמן בו הוא נמצא.

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרשה וברשי

3. היכן היה נס שרבים היו יחד במקום קטן?

2. על מה מקריבים קרבן תודה?

1. מה מלמדת אותנו המילה "צו"?

חוצים כחצוץ הכא...

"זאת התורה - כללות העבודה היא "צום, קול, ממון" - שמספרם עולה "זאת", ושלושתם יועילו במקום הקרבנות" (בן איש חי, פרשת צו, שנה שניה)

הקרבת הקרבנות.

רבי שמחה בונים מפשיסחא מסביר שיש בפרשתנו ציווי נוסף על ציווי הקרבת הקרבנות ע"י אהרן ובניו, וזהו ציווי על הכהנים לומר את תורת הקרבנות. כיצד? כשמגיע יהודי להקריב קרבן בבית המקדש, תפקידו של הכהן בנוסף על כך שהוא "נותן שרות" בתחום ההקרבה, גם לומר ליהודי את המהות של הקרבנות - תפקידים של הקרבנות לקרב את עם ישראל לאבינו שבשמים. ואף בתוך הדברים צריך הכהן להדגיש ולומר את דברי רבא: "אם היית עוסק בתורה ושומע את דבר ה' כמו שצריך, היית יכול להמנע מהצורך בהקרבה של קרבנות מכיוון שהתנהגותך היתה ראויה יותר". זו מהות הקרבנות, כפי שנקרא השבת בהפטרה (ירמיה ז, כא-כג): "כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלוֹתֵיכֶם סָפוּ עַל זְבָחֵיכֶם וְאָכְלוּ בָשָׂר. כִּי לֹא דִבַּרְתִּי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם וְלֹא צִוִּיתִים בְּיָוֶם הוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם עַל דְּבַרִּי עוֹלָה וְזָבַח. כִּי אִם אֶת הַדְּבָר הַזֶּה צִוִּיתִי אוֹתָם לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְהִיִּיתִי לָכֶם לֹא-לֵהִים וְאִתָּם תִּהְיוּ לִי לְעַם וְהִלַכְתֶּם בְּכָל הַדְרָדָה אֲשֶׁר אֶצְוֶה אֶתְּכֶם לַמַּעַן יִיטֵב לָכֶם".

אלו דברים מרוממים ומחזקים, אך כהנים שיחנכו את העם על פי הדברים הללו, בעצם "כורתים את הענף (העסקי) שעליו הם יושבים" - עם ישראל ילך בדרך הטובה ויביא פחות קרבנות לבית המקדש וממילא יהיה לכהנים חסרון כסף. לכן פרשתנו פותחת בלשון "צר", כדי לזרז את הכהנים בעבודתם המהותית והאמתית לחנך את עם ישראל לשמוע את קול ה' וללכת בדרך הישר, על אף חסרון הכסף העלול להיות כרוך בכך.

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. צוּ אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה...". ואומר רש"י "צו את אהרן - אין צו אלא לשון זרז מיד ולדורות. אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כסף".

איזה חסרון כסף יש בהקרבת הקרבנות?

ניתן לומר שבקורבן עולה ישנו חסרון כסף בכך שהכהנים לא מקבלים מבשר הקורבן, לעומת קרבנות אחרים שהכהנים זוכים לאכול מבשרם. אך זה לא בדיוק כך, מכיוון שאמנם מדובר על מניעת רווח מהכהנים, אבל ודאי לא מדובר בהפסד ממוני, ובפרט שאנו יודעים שיש לכהן רווח ממוני מקרבן עולה, אף אם רווח קטן יותר מקרבנות אחרים: "וְהִפְחֵן הַמִּקְרִיב אֶת עֹלַת אִישׁ, עוֹר הָעֹלָה אֲשֶׁר הִקְרִיב, לְכַהֵן לוֹ יִהְיֶה" (ויקרא ז, ח).

אפשר להבין את חסרון הכסף של הכהנים בקרבנות מכיוון אחר. המפרשים שואלים מדוע כתוב את המילה "לאמר" שוב על ציווי אהרן ובניו. לכאורה נכון היה יותר לכתוב "צו את אהרן ואת בניו: זאת תורת העולה וכו'". וכן על המילים "זאת התורה" דורשים חז"ל במסכת מנחות (דף קי ע"א): "אמר ריש לקיש, מאי דכתיב: 'זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם?' כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה, מנחה, חטאת ואשם. אמר רבא, האי 'לעולה, למנחה?' 'עולה ומנחה' מיבעי ליה! אלא אמר רבא: כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא חטאת ולא מנחה ולא אשם. (הסבר דברי רבא: רבא לומד מכך שכתוב 'ל-עולה, ל-מנחה וכו' ש'זאת התורה' - לימוד התורה, יכול לבוא במקום

טיפים לשמחת חיים

תצחק, תודה לה' והכל יעבור

1. לצחוק. "האמרי אמת" אומר: "כשרוצים לבעוס צריך לשחוק". במקור זה נאמר ביידיש וכמובן היה יותר מצחיק.. אדם המרגיש שמשוה עומד להכעיס אותו, שיתחיל לצחוק. גם מחקרים מדעיים מראים שהצחוק משחרר הידרופינים הגורמים לתחושה כללית טובה, וזה כולל גם צחוק מלאכותי - תנועת הפנים כשלעצמה כבר מניעה את התהליך הפנימי.
2. להודות לה'. "מִזְמֹר לַתּוֹדָה... עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה... כִּי טוֹב ה' לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְעַד דֹּר וָדוֹר, אֶמְנָתוֹ". תנועת הנפש של ההודאה לה' יוצרת שמחה אצל האדם. אפילו כשקורה משהו קשה, ההודאה מרככת את התחושה וזה כבר משמח. גם הודאה שמתחילה באופן מלאכותי יוצרת את תנועת הנפש של השמחה.
3. לחיות בארץ ישראל. הזהר הקדוש אומר (פרשת במדבר): "שמחו את ירושלים וגו'" - בגין דחדוה לא אשתכח אלא בזמנא

דישראל קיימי בארעא קדישא דתמן אתחברת אתתא בבעלה וכדין הוא חדוותא דכלא חדוותא דעילא ותתא בזמנא דישראל לא אשתכחו בארעא קדישא אסיר ליה לבני נשא למחדי ולאחזאה חידו דכתיב 'שמחו את ירושלים וגילו בה וגו'', 'וגילו בה' דייקא". תרגום: 'שמחו את ירושלים וגו''. משום ששמחה לא נמצאת אלא בזמן שישראל נמצאים בארץ הקדושה, ששם מתחברת אישה לבעלה ואז זו שמחת הכל - השמחה שלמעלה ושלמטה. בזמן שישראל לא נמצאים בארץ הקדושה אסור לאדם לשמוח ולהראות שמחה, שכתוב: 'שמחו את ירושלים וגילו בה וגו'', 'וגילו בה' דווקא.

וכן כותב בספר חרדים: "כל עת ורגע שהאדם בארץ ישראל הוא מקיים המצוה זו. וידוע שעיקר שכר המצוה על השמחה גדולה בה כדכתיב 'תחת אשר לא עבדת את ה' א-להיך בשמחה'. אם כן צריך היושב בארץ ישראל להיות שמח תדיר..."

לסיכום: צחוק והודאה לה' בארץ ישראל זהו המתכון לשמחת חיים.

מעובד מתוך דברי ראש הישיבה

הזמן ליפנת הילדים (ממליץ ליהודים המקושרים לפני שבת):
 1. רש"י, ב. ה'הרתבה: ספר "לחיות עם פרשת השבוע" פרשת צו, "זרז לשמוע ולזרז" נעל 25 והלאה.
 בקושר: <https://yesmalot.co.il/9601/>
 2. רש"י, ז. ב. ה'הרתבה בקושר: <https://yesmalot.co.il/6590/>
 3. רש"י, ח. ג. ה'הרתבה בקושר: <https://yesmalot.co.il/35439/>

